

Beslutningsforslag nr. B 14. Fremsat den 31. oktober 1989 af Lykketoft (S), Svend Auken (S), Ritt Bjerregaard (S), Poul Nielson (S), Kaj Poulsen (S), Henning Rasmussen (S), Nyrup Rasmussen (S) og Stavad (S)

Forslag til folketingsbeslutning om en pensionsreform

Folketinget opfordrer regeringen til at tilvejebringe den nødvendige rammelovgivning til sikring, af at pensionsordninger efter pensionskassemodellen som led i en indkomstpolitisk aftale kan etableres på hele arbejdsmarkedet fra 1991.

Pensionsreformen bør hvile på følgende principper:

1. Målet må være hurtigt at inddrage alle erhvervsaktive i et egetbidrag til arbejdsmarkedspension, mens voksende arbejdsgiverbidrag forudsættes aftalt i de kommende overenskomstperioder.
2. Eksisterende ordninger respekteres.
3. Det obligatoriske grundelement er en løbende livsvarig ordning.
4. Der tages udgangspunkt i en pensionskassemodel omfattende fagligt/branchemæssigt homogene grupper og med demokratisk opbygning.
5. Der etableres risikoudligning med hensyn til dødelighed og invaliditet mellem alle arbejdsmarkedspensionsordninger.
6. Automatisk adgang til overflytning ved jobskift, så ordningen ikke hæmmer mobiliteten på arbejdsmarkedet.
7. De grupper, der ufrivilligt er ude af arbejdsmarkedet, skal sikres inddraget i arbejdsmarkedspension.
8. Folkepensionens reelle værdi opretholdes ved regulering i takt med årslønsudviklingen for de beskæftigede.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

En start på en pensionsreform må vedtages allerede i dette folketingsår.

Målet er gradvis at sikre større lighed og tryghed i alderdommen ved at supplere den nuværende, skattefinansierede folkepension med arbejdsmarkedspension for alle, der gør det muligt for de store grupper af erhvervsaktive familier med to indkomstmøtagere nogenlunde at opretholde levestandarden i pensionsalderen.

En stærkt øget pensionsopsparing i de nærmeste år vil være et hovedmiddel til den nødvendige forøgelse af den samlede opsparing i det danske samfund og dermed også til at fremskaffe kapital til stærkt voksende erhvervsinvesteringer.

Nye og gamle pensionskasser og eksisterende finansielle institutioner vil komme til at spille en afgørende rolle ved kapitalforsyningen til de kommende års kraftige teknologiske modernisering af danske virksomheder og skabelsen af de nødvendige ekstra arbejdspladser.

En samlet flerårig indsats for en vækstorienteret, økonomisk ansvarlig og socialt retfærdig politik må for at kunne virke ud over dette forslag omfatte:

- en forhandlet og solidarisk indkomstpolitik, der sikrer konkurrenceevne og realløn (B 13),
- en markant satsning på uddannelse, erhvervsudvikling og forskning (B 15),
- en modernisering og international tilpasning af vort skattesystem (B 16).

Ad 1. Pensionsbidrag må betales inden for en stram lønramme

Det er afgørende for at fastholde de samfundsøkonomisk gavnlige virkninger af øget pensionsopsparing, at bidragene kan afholdes inden for den indkomstpolitiske ramme, der er aftalt.

Det må forventes, at der ved overenskomstaftalerne 1991-95 kan sikres en solidaritet mellem grupper med gammel og ny arbejdsmarkedspensionsordning

på samme måde, som modellen ved midtvejsaftalen på det offentlige område i 1989.

Arbejdsgiverbidragene må fastlægges som del af de kollektive overenskomster, men det forudsættes, at der kan opnås principiel enighed om over få år at nå et minimum på 6 pct. i arbejdsgiverbidrag for alle.

Derudover forudsættes et lovpligtigt egetbidrag på mindst 1 pct. fra 1991, 2 pct. fra 1992 og 3 pct. fra 1993 og herefter.

Dette etableres som led i en indkomstpolitisk aftale, der reducerer afgifter, takster og skatter og dermed giver en reallønsgaranti uanset stram lønramme og stigende pensionsopsparing, jf. B 13.

Der må gennemføres opfølgende lovgivning for områder og enkeltpersoner, der ikke aftaler arbejdsgiverbidrag via kollektiv overenskomst fra 1991.

Ad 4. Arbejdsmarkedet aftaler selv pensionskassestrukturen

Opdelingen i fag- eller branchevise pensionskasser aftales som del af den kommende overenskomstforhandling.

Der skal være mulighed for, at lønmodtagergrupper kan lave administrationsaftaler med eksisterende pensionsinstitutioner inkl. ATP/LD.

Ad 7. Optjening af pensionsret også under ledighed, sygdom og barsel

Der skal også optjenes pensionsret ved arbejdsløshed, sygdom og barsel. Ud over arbejdsgiverperiode betaler staten arbejdsgiverbidraget.

Til førtidspensionister, der ikke er dækket af en arbejdsmarkedspension, gives tilbud om tillægssikring, hvortil staten betaler et arbejdsgiverbidrag. Formålet er, at de efter en optjeningstid kan opretholde levestandarden efter det 67. år.

Ad 8. Konsekvenser for folkepensionen

Gennemførelse af arbejdsmarkedspension for alle må ikke medføre forringelse af folkepensionen for de

mange, der overvejende vil være henvist til at leve heraf.

Tværtimod må der i overensstemmelse med den i maj 1989 vedtagne folketingsdagsorden, jf. Folketingsdagsorden 1988-89, forhandlingerne sp. 10268 og sp. 10292 fremtidig ske regulering i takt med årslønsudviklingen for de beskæftigede.

Det kan dog eventuelt overvejes at placere størstedelen af årslønsreguleringen for sociale pensioner som forhøjelse af pensionstillægget.

Der må ikke ske forringelse af den løsning på pensionisternes samspilsproblemer, der blev aftalt ved finanslovsforslaget mellem den daværende regering og Socialdemokratiet i december 1987. Tværtimod må der gennemføres et generelt loft over skat og modregning på højst $\frac{2}{3}$ af en supplerende indkomst.

Samtidig med bruttoafgift på løn- og erhvervsindkomst til væsentlig aflastning af den personlige indkomstskat tilpasses de sociale pensioner. De særlige personskattefordele for pensionister erstattes af ekstra pensionsbeløb («bruttoficering»).